

ATATÜRK'Ü ANLAMAK*

Oktay AKBAL

“Atatürkçülük, Türkiye gerçeklerinden doğmuş bir akımdır. Öyle ki Atatürk ilkelerinin tümü, her şeyden önce bu ülke halkının sorunlarına gerçekçi çözümler getirebilmek amacıyla konulmuştur... Atatürkçülük temelde bir devrimdir. Çok yönlü düşünceye ve demokratik bir toplumsal yapıya dayalı bir değişim, bir atılım, bir ilerleme yaratmak Atatürkçülüğün başlıca ereğidir.”

Cavit Orhan Tütengil'in “Atatürk'ü Anlamak ve Tamamlamak” kitabını alıp okuyun. Okumadınızsa... Bugünlerin kitabı... Atatürk devrimine yeniden dönüşten söz edildiği bugünlerde, Atatürk devrimi nedir, Atatürk ne yapmak istedi, ne yaptı, ondan sonra ne oldu? Atatürkçülük felsefede, toplumsal, ekonomik, siyasal alanlarda nedir, nasıl bir anlam taşır? Tütengil, bir bir yazmış hepsini. Aralık 1979'da, yani Demirel'in azınlık iktidarının işbaşına gelmesinden az süre sonra Levent yokuşunda kıyılan Atatürkçü bilim adamı ve yazar Tütengil'in bu yapıtını okumak çok yararlı... Özellikle Atatürk devrimini sürdürmek isteğinde bulunanlar sık sık Atatürk, Atatürk ilkeleri sözlerini dillerinden düşürmeyenler için...

Tütengil'e göre Atatürkçülük her şeyden önce akılcıdır. Her türlü gericiliğe, bağnazlığa, yobazlığa, dogmacılığa, boş inançlara, doğa dışı düşüncelere kesinlikle karşıdır. Çağımızın bilimsel düşüncesini, düşünce özgürlüğünü ve onun yol göstericiliğini benimsemiştir. Atatürkçülük baskı, korku ve bütün totaliter yöntemlere kesinlikle karşıdır, çünkü özgürlükçüdür. Atatürkçülük insana değer vermeyen, onu sömüren her düşünce ve tutuma karşıdır, çünkü insancıdır, insanlık değerlerine saygı gösterilmesini ister. Atatürkçülük, bilim dışı her yönleme ve uygulamaya karşıdır. Atatürkçülük ırkçılığa ve saldırganlığa karşıdır, barışçıdır. Atatürkçülük her türlü iç ve dış sömürüye karşı olduğundan emperyalizm ve feodalizme karşıdır. Atatürkçülük halkın katılmadığı her türlü yönetime ve girişime karşıdır, gerçek halk egemenliğinden yanadır. Atatürkçülüğün ilkeleşen başlıca hedefleri ulusal tam bağımsızlık, çağdaşlaşma, ulusal egemenliktir. Tütengil, “Hepsinin özünde akılcı bir felsefe yatmaktadır. Atatürk ilkeleri bu amaçlara ulaşma yolunda bir bütündür. Tek tek ele alınıp yorumlanamaz. Atatürk devrimi ve Atatürkçülük belirli siyasal yönlerden değil, Türkiye ve dünya gerçekleri açısından bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Yeniliğe, ileriye dönük olan bu ulusal devrimci dünya görüşü, inanıyoruz ki gün geçtikçe yeni çağdaş yorumlarla tarih içindeki gerçek yerini daha sağlam biçimde alacaktır” der.

Atatürk'ü anladık mı? Ölümünden bu yana tam kırk iki yıl geçti. Doğumunun yüzüncü yılını kutlamaya hazırlanıyoruz. Ama şu soru hep

* Oktay Akbal, Atatürk Bir Gün Gelecek, Cumhuriyet Kitapları, Üçüncü Baskı, İstanbul, 2005, s. 199-201.

önümüzde duruyor: Atatürk'ü anladık mı? Tütengil'in sözlerine katılıyorum. Devrim bir bütündür, ayrı ayrı yönlerden tek tek ele alınıp yorumlanamaz. Bu bakımdan birçoklarının dilinden düşmediği gibi "Atatürk Devrimleri" yoktur, bir tek, bir bütün olarak "Atatürk" devrimi vardır. Bu devrim bir olumlu başlangıçtır, yarıda bırakılmıştır Atatürk'ten sonra gelen politikacılar tarafından... Ne yapıp edip bu Devrim'i tamamlamak, geliştirmek, yeni aşamalara, çağdaş uygarlığın, bilimin gerektirdiği çizgiye ulaşmak baş koşuldur.

Oysa Atatürk devriminin anlamını bilmeyen, anlamayan, anlamak istemeyen politikacılar dillerinden "Atatürk" sözünü düşürmedikleri halde Atatürk düşüncesini ortadan kaldırmak, yozlaştırmak istemişler, zaman zaman da bunu başarmışlardır. Gerçek Atatürk devrimcilerine acılar çektirmişlerdir, onları ülkeye düşman ve zararlı kimseler olarak göstermeye çaba harcamışlardır. Oysa Atatürk devrimi hiçbir ters, yanlış yoruma, yozlaştırmaya olanak tanımayacak kadar kesindir, açıktır.

"Kemalizmin Dramı"nda Atatürk devriminin yarıda bırakılmasının acısını anlatan Vedat Nedim Tör'ün 1980'e girerken söylediği bir sözü anımsıyorum. "yeni yıldan ne bekliyorsunuz?" diye sormuşlardı, şu yanıtı vermişti "Atatürk'ün dirilmesini!.." Ben de "Atatürk Bir Gün Gelecektir" başlığıyla 21 Mayıs'ta yayınladığım bir yazımı şu sözlerle bitirmiştım: "Atatürk ölümünden kırk iki yıl sonra da bütün gücüyle yaşıyor, Atatürk öldü, yok oldu diye sevenler devrimci kuşakların tokadını bugün de, yarın da suratlarında duyacaklarını bilsinler".

Atatürkçü kuşakları bekleyen görev ortadadır, yarıda kalan Devrim'i tamamlamak, Atatürkçü bir demokrasi kurup ülkeyi ve ulusu "çağdaş uygarlık düzeyine" çıkarmak... Tek yol, tek amaç budur, bu olmalıdır.